

Hollolan kunnan ympäristönsuojelun valvontaohjelma 2025

Hollolan kunnan valvontajaosto 5.3.2025

Lähtökohdat

Yleistä Vuosittain laadittavalla valvontaohjelmalla toteutetaan lakisääteistä valvontasuunnitelmaa. Viimeisin ympäristönsuojelun valvontasuunnitelma on laadittu vuosille 2022 – 2025.

Ympäristönsuojelulaki

Valvontaohjelma on laadittava luvanvaraisten, ilmoituksenvaraisten ja rekisteröitävien toimintojen määräaikaistarkistuksista sekä niiden muusta säännöllisestä valvonnasta.¹

Maa-ainelaki

Valvontaviranomaisen on suoritettava tarkastus riittävän usein toiminnan seuraamiseksi. Kaikilla lupa-alueilla tulee tehdä vähintään alkutarkastus ennen maa-ainesten ottamiseen ryhtymistä sekä lopputarkastus, kun ottaminen on päätynyt tai luvan voimassaoloaika on kulunut umpeen.²

Jätelaki

Jätelain osalta suunnitelmallisen valvonnan tulee kattaa jätteen ammattimainen keräys, mahdolliset kansainväliset siirrot sekä vaarallista jätettä tuottavien toimintojen valvonta.³

Maksut Säännöllisen valvonnan maksut on kytketty valvontaohjelman olemassaoloon. Kun valvontatoimenpide on suunnitelmallinen ja valvontaohjelmassa määritetty, siitä voidaan periä maksu.⁴

Hollolassa on käytössä ympäristönsuojelun taksa ja maa-ainestaksa. Tietyistä jätelain valvontatoimenpiteistä voidaan periä maksu ympäristönsuojelutaksan mukaisesti. Ympäristönsuojeluviranomaisen viimeksi päivitetty taksa on tullut voimaan 1.1.2023.

Julkisuus Valvontasuunnitelma ja -ohjelma ovat julkisia asiakirjoja. Asiakirjojen valmisteluun liittyvät perusteet, kuten yksittäisten tarkastuskohteiden riskinarviointi ja tarkastustiheyden suunnittelu, esitetään kyseiselle toiminnanharjoittajalle pyydettäessä.

Valvontaohjelmassa kuvataan

- 1) edellisen vuoden valvontatavoitteiden toteutuminen.
Toteumatietoja hyödynnetään ohjelmakausien suunnittelussa ja valvonnan voimavaroja koskevassa päätöksenteossa.
- 2) kuluvalle vuodelle suunnitellut tarkastukset ja muut valvontatoimet

¹ Ympäristönsuojelulaki (YSL, 527/2014) 168 §, Ympäristönsuojeluasetus (YSA, 713/2014) 30 §

² Maa-ainesasetus (926/2005) 7 §

³ Jätelaki (646/2011) 124 §

⁴ YSA perustelumistio (ympäristöministeriö 25.8.2014), YSL 205 §

Valvonnan toteutuma vuonna 2024

Vuoden 2024 valvontaohjelma toteutti vuosille 2022 – 2025 laadittua ympäristönsuojelun valvontasuunnitelmaa.

Ympäristönsuojelulain ja maa-aineslain mukaisten tarkastusten toteutuma vuonna 2024 on esitetty alla olevassa taulukossa.

Toimiala	Kohteita	Suunnitellut tarkastukset	Toteutuneet tarkastukset	Vuosiraportti 2023 toimitettu luvan mukaisesti
Ympäristöluvanvaraiset				
Metsä- ja metalliteollisuus	2	-	-	1 (1 ei toiminnassa)
Energiantuotanto	2	1	1	2
Polttoaineiden valmistus taikka kemikaalien tai polttonesteiden varastointi ja käsittely	2	-	-	2
Malmien tai mineraalien kaivaminen tai maaperän ainesten otto	12	1	2 (+7 tehtiin pelkkä MAL tarkastus)	8 (1 toimintaa ei ollut vielä 2023)
Mineraalituotteiden valmistus	6	1	1	3 (1 ei aloitettu toimintaa)
Eläinsuojat	18	3	3	8 (3 kohteessa ei toimintaa)
Liikenne	1	1	-	(ei toiminnassa)
Jätteiden ammattimainen tai laitospäinen käsittely sekä jätevesien käsittely	9	4	4	4 (3 kohteessa toimintaa ei ole aloitettu)
Muu toiminta	3	2	3	2 (1 kohde lisätty 2024)
Rekisteröitävät toiminnot	5	2	1	0 (5 kohteella asetus ei vaadi)
Ilmoituksenvaraiset toiminnot	-	-	-	
Yhteensä	60	15	15 (+7 MAL)	30
Maa-ainesluvut (MAL)	22	22	19	
Yhteensä, ympäristöluvut ym. ja maa-ainesluvut	82	37	34	

Ympäristölupakohteiden ja rekisteröityjen kohteiden etukäteen suunnitelluista tarkastuksista toteutui suurin osa (13/15). Käytännössä toteutuneita kohteita oli kuitenkin 15, koska 2 tarkastusta lisättiin ohjelmaan vuoden aikana.

Osa suunnitelluista YSL valvontakohteista ovat sellaisia, joilla on myös maa-ainelupa (MAL) ja joilla tehtiin maa-ainelain mukainen tarkastus (7 kpl). MAL-kohteiden tarkastuksista toteutui 19 suunnitellusta 22 kohteesta. Osa MAL-kohteista oli sellaisia, joilla ei ollut YSL-luvan mukaista toimintaa (esim. murskausta) valvontavuonna.

Muutamia kohteita, joiden valvonta ei ollut toteutunut aikaisempina vuosina suunnitelmien mukaan, oli siirretty vuoden 2024 valvontakohteiksi. Tämä aiheutti valvontakohteiden lukumäärän kasvua.

Valvontataulukossa on myös muutamia kohteita, joiden toimintaa ei ole aloitettu tai joilla ei ole aktiivista toimintaa ja/tai jotka odottavat esimerkiksi luvan rauettamista ja/tai lopputarkastusta ja/tai jälkitoimien hyväksymistä. Vuonna 2024 tehtiin yksi ympäristöluvan rauettamispäätös. Taulukkoon lisättiin yksi uusi kohde, josta oli aiemmin todettu, ettei se tarvitse ympäristölupaa, mutta joka huomattiin vuoden aikana ilmoitusvelvolliseksi kohteeksi aikaisempien lainsäädäntömuutosten myötä.

Valvontasuunnitelman tavoitteena on, että ympäristöluvan mukaisen vuosiraportin tarkastamisesta mahdollisine lisätöineen (kehotus) ryhdytään perimään taksan mukainen maksu. Menettelyä ei otettu käyttöön vielä 2024, sillä toiminnanharjoittajien tasapuolista kohtelua ei olisi pystytty varmistamaan.

Ympäristövalvonta lähetti kaikille valvottaville toiminnanharjoittajille 2 tiedotetta vuoden 2024 aikana sähköpostitse, koskien vuosiraporttien tarkistamisen maksullisuutta ja ympäristövahinkorahaston toiminnan alkamista.

Jätelain valvonta

Vuonna 2024 ei toteutettu erikseen suunnitelmallista jätelain mukaista valvontaa. Valvontasuunnitelmassa 2022 – 2025 suunnittelukauden tavoitteena on saattaa rekisteröinti- ja valvontatiedot riskiarviointeineen ajan tasalle.

Ympäristönsuojelulain mukaisissa valvontakohteissa suoritettiin myös jätelain valvontaa osana kohteen normaalia lupavalvontaa.

Muu valvonta

Suurin osa ympäristövalvontaan tulevista yhteydenotoista luokitellaan haittailmoituksiksi, joiden määrää seurataan ja joita

käsitellään resurssien salliessa ja riskinarvioinnin perusteella. Haittailmoituksia kirjattiin vuoden 2024 aikana 79 kpl, joista käsitellyiksi on merkitty 51 kpl (tilanne 31.12.2024). Osa haittailmoituksista on sellaisia, joista asiakasta kehoitetaan tekemään kirjallinen vireillepano. Viranomaisen voi myös ottaa asian vireille omasta aloitteestaan, mikäli asian luonne sitä vaatii.

Keskeneräisten vireillepanoasioiden määrät vireilletulovuoden mukaan (tilanne 31.12.2024):

Vireilletulovuosi	Keskeneräisiä hallintoasioita ko. vuodelta
2016 tai aiemmin	1
2017	0
2018	0
2019	1
2020	2
2021	1
2022	1
2023	1
2024	4
Keskeneräisiä hallintovireillepanoja	11

Kunnan ympäristönsuojeluviranomaisella on ratkaisupakko kirjallisten vireillepanojen ja omassa valvonnassa esille tulleiden selvien rikkomusten osalta. Tällaisia valvonta-asioita katsottiin olevan vireillä vuoden 2024 lopussa 11 eri tapausta.

Vireillepanoasioiden ratkaisemisen osalta ei ole asetettu tavoitteita, joten toteuman arviointiaakaan ei tehdä. Hallintoasioiden käsittelyä koskee viivytyksettömyyden vaatimus. Ympäristöviranhaltijan on noudatettava vaatimusta virkavastuunsa nojalla. Usean vuoden, jopa yli viiden vuoden, käsittelyaikoja ei voida pitää hyväksyttävänä.

Hollolan ympäristönsuojelun suunnitelma vuoden 2025 valvontatoimenpiteiksi

Vuoden 2025 aikana tehtävien ympäristöluvanvaraisten, ilmoituksenvaraisten ja rekisteröityjen toimintojen sekä maa-aineslupakohteiden suunnitelma on esitetty alla olevassa taulukossa.

Vuoteen 2024 verrattuna ympäristönsuojelulain mukaisia valvontakohteita on poistettu 1 kpl (rauetettu). Yksi kohde on siirretty eri otsikon alle.

Yhteislupakohteiden (MAL + YSL luvat) osalta kirjaamistapaa muutettiin vuodesta 2024 alkaen siten, että ensisijaisesti kohteella

suunnitellaan tehtävän MAL -tarkastus, koska monella kohteella ei ole joka vuosi YSL-luvan mukaista toimintaa merkittävästi. Tällaisella kohteella YSL-luvan mukainen tarkastus tehdään, mikäli siellä on kyseistä toimintaa tarkastushetkellä ja se on suunnitellun valvontavälin kannalta tarpeen.

Toimiala	Kohteiden lukumäärä *	Tarkastusvuorossa alustavasti 2025
Ympäristöluvanvaraiset		
Metsä- ja metalliteollisuus	1	-
Energiantuotanto	2	-
Polttoaineiden valmistus taikka kemikaalien tai polttonesteiden varastointi ja käsittely	2	1
Orgaanisia liuottimia käyttävä toiminta	1	-
Malmien tai mineraalien kaivaminen tai maaperän ainesten otto	12	-
Mineraalituotteiden valmistus	6	-
Eläinsuojat	17	1
Liikenne	1	1
Jätteiden ammattimainen tai laitosten käsittely sekä jätevesien käsittely	9	-
Muu toiminta	3	-
Rekisteröitävät toiminnot	5	3
Ilmoituksenvaraiset toiminnot (3 kpl merkitty toimialan alle)	0	-
Yhteensä, ympäristöluvanvaraiset, ilmoituksenvaraiset ja rekisteröidyt kohteet	59	6
Maa-ainesluvut	23	20
Yhteensä	81	26

* Kohteiden lukumäärä sisältää myös ne päätyneet toiminnot, joiden lopettamistoimenpiteitä ei ole vielä viety loppuun (tilanne 31.12.2024)

Ympäristölupakohteiden sekä ilmoituksenvaraisten ja rekisteröitävien toimintojen valvonta

Valvontaluokkien mukaisten tarkastusvälien perusteella ympäristöluvanvaraisiin kohteisiin tulisi tehdä 6 tarkastusta vuonna 2025. Kaksi kohdetta, joille oli suunniteltu tarkastus vuodelle 2024, mutta jotka eivät toteutuneet, on siirretty vuodelle 2025.

Toteutuksessa etusijalle asetetaan kohteet, joita mahdollisesti koskee jokin seuraavan kaltaisista tilanteista:

- vuosiraportoinnissa ja/tai ilmoitusmenettelyssä (esim. poikkeukselliset tilanteet) on puutteita
- kohteesta on tehty haittailmoituksia
- kohde sijaitsee pohjavesialueella ja sen riskinarviointiluokka on I tai II

Vuonna 2025 tavoitteena on, että sellaisia kohteita, jotka odottavat luvan rauettamista, saadaan käsiteltyä rauettamiseen asti. Rauetettavia kohteita on 5 kappaletta. Rauettamisen jälkeen kohde poistetaan valvontataulukosta.

Vuoden 2025 alussa vireillä olevia maa-aines- ja/tai ympäristölupahakemuksia oli käsittelyssä 6 kappaletta. Näiden lisäksi muutamia ratkaistuja lupahakemuksia odotti käsittelyä valitusmenettelyssä eri oikeusasteissa. Lupakohde lisätään valvontakohteeksi taulukkoon siinä vaiheessa, kun toiminnalla on lainvoimainen lupa toimia.

Maa-aineslupakohteiden valvonta

Lähtökohtaisesti maa-ainesalueet tarkastetaan vuosittain. Hollolassa on valvottavia maa-aineslupakohteita, jolla on lainvoimainen lupa, on yhteensä 23 kpl, joista 7 on ympäristönsuojelulain ja maa-aineslain mukaisia yhteislupia (tilanne 1.1.2025). Kohteita, joissa toiminta ei ole vielä käynnistynyt tai kohteessa ei ole tehty uuden luvan mukaista aloitustarkastusta, on 1 kpl. Lupapäätöksiä, jotka eivät ole vielä lainvoimaisia ja jotka odottavat hallinto-oikeuden tai korkeimman hallinto-oikeuden päätöstä, on 3 kpl.

Koska kohteet tarkastetaan usein, tarkastuksissa voidaan tarvittaessa keskittyä tiettyyn teemaan. Vuoden 2025 tarkastusten osalta ei toistaiseksi ole tarvetta erityisille painotuksille.

Yleisesti ottaen tarkastetaan, että lupakohteissa noudatetaan ottamissuunnitelmaa ja päätöksessä asetettuja ehtoja sekä maa-aineslaissa asetettuja rajoituksia. Ottoalueen etenemä selvitetään.

Jätelain valvonta

Valvontasuunnitelmassa 2022 – 2025 jätelain mukaiset valvonnan tavoitteet on osin määritelty uudelleen. Vuonna 2025 jätelain valvontaa suoritetaan osana muuta säännöllistä valvontaa sekä haittailmoitusten ja toimenpidepyyntöjen perusteella.

Muu valvonta Vireillepanoasioiden ratkaisemisen osalta ei ole asetettu tavoitteita eikä osoitettu resursseja.

Hallintopakko- ja muiden valvonta-asioiden valvontaa tehdään ilmoitusten, työtilanteen, resurssien ja työnjohdon ohjauksen mukaan.

Lisätietoja: www.hollola.fi